

Koltay Edéné Gyarmati Borbála (1932–2024)

Tekintve, hogy jó három évtizedig közeli munkatársa voltam, csak szubjektív méltatásra vagyok képes. De a Bori iránt érzett barátság meg is követeli, hogy ne tudományos munkásságának formális ismertetésével, s még kevésbé cikkei és hivatkozásai felsorolásával próbáljam meg egyéniségét felidézni.

Az Atomki Elméleti Fizikai Osztályának alapítója, az itteni elméleti kutatások úttörője és az intézeti magfizika legbefolyásosabb művelője volt. Műveltsége a fizika számos ágára kiterjedt, és humán területen is rendkívül művelt volt, véleménye, esztétikai ítélete pedig megbízható. Így aztán több okból is szerencsések voltunk mi, akik együtt dolgozhattunk vele.

Tanítványul akkor szegődtem Borihoz, amikor az Atomkibe doktori ösztöndíjasként felvettek. Ekkor 1970-et írtunk, s ez az időszak utóbb igen fontosnak bizonyult. Tanúja lehettem ugyanis a Gamow-hullámfüggvény normálásáról szóló és a debreceni elméleti magfizika hírnevét megalapozó Gyarmati–Vertse-cikk megszületésének. Ettől kezdve számos cikknek lehettem társszerzője magam is Borival.

Bori az összes fiatalabb munkatársát hozzásegítette ahhoz, hogy tekintélyes külföldi műhelyekben tudjanak munkát vállalni. Én pl. – hála Bori kapcsolatépítésének – Vertse Tamás után az Oxfordi Egyetem Magfizikai Intézetébe kerülhettem 1973–74-ben, majd később a brit Science Research Councilnak a cheshire-i Daresburyben lévő intézetébe.

Ezek a „kirándulások” megalapozták a fiatal munkatársaknak a nemzetközi életbe való bekapcsolódását. Később más kollégák is követtek minket.

Lovas Rezső

